

En engelsk storviltjeger i Furudalen

av Erik Stenvik

Abel Chapman ble født i Sunderland i England i 1851 og kom fra en velstående familie med sterk interesse for jakt og friluftsliv. Faren drev med bryggerivirksomhet og vinimport, og Abel gikk inn i firmaet, men som ung mann reiste han verden rundt og dyrka sin lidenskap for jakt og fiske. Det resulterte i ei omfattende samling av trofeer, og utstoppa dyr fra hans samlinger finnes i dag på Museum of National History i London og flere andre museer i England.

I tidsrommet fra 1881 til 1896 foretok han i alt 23 ekspedisjoner til Skandinavia, og i 1897 ga han ut boka "Wild Norway" der han forteller om jakt og fiske under sine opphold i ulike deler av landet. I kapittel 14, "Elk hunting in Inderøen" forteller han om sine opplevelser i "Our Forest of Furudal".

Chapman skildrer først og fremst jakt og fiske, men vi får også et gløtt inn i natur og folkeliv i de områdene han besøkte. Han beskriver reisa fra Trondheim fram til skogstua i Furudalen, som han også gjengir et bilde av. I teksten bruker han noen norske ord han har lært seg, som "*bjørn*" og "*kongs-ørn*", - og "*shrcempt*", som han skriver, med *alarmed* i parentes. Han navngir også noen av sine lokale hjelpere. Jaktlosen "*Ole fra Namdalen*" lar seg ikke identifisere, men Helmer Finvolden kjenner vi umiddelbart. Han var født i Åfjord og bonde i Finnvollen på den tid. Den lyshåra unge kokka omtales som "*Lota*".

Portrett av storviltjegeren Abel Chapman 1851 - 1929.

Det uvanlige navnet gir oss et godt holdepunkt, og i folketellinga for Beitstaden i 1900 finner vi en som ser ut til å kunne stemme. Lotte Elvine Pettersdatter ble født på en husmannsplass under Mork i 1874. I 1900 er hun gift med tømmerhogger Iver Kristian Olsen som er "inderst" i Eldkleiva. De har to gutter, Oskar Bernhard, født i 1898 og Ole Martin født i 1900. Kårmann i Eldkleiva er Anton Hanemo, født i 1844. Det at han har samme bosted som Lotte, og at han ser ut til å være den eneste Anton i passende alder i Beitstaden, gjør det fristende å anta at han er den flittige vedhoggeren "*gamle Anton*" i Chapmans fortelling.

Her overlater vi ordet til Chapman:

Endelig kom den gledelige dagen da det gode skip Haakon Jarl, av Nordenfjeldskes flåte, kastet fortøyningene i Trondhjems historiske havn, og satte kursen nordover mot de skogrike områder som utgjør kjerneområdet for Europas største storvilt – elgen. Da ble sjelen fylt av jegerens jublende glede med forestillinger om kommende triumfer i skogen, og kjærlig tillit til det vakre og perfekte våpenarsenalet som nå lå stua ned i "Lugar D".

Adkomsten til de avsidesliggende jaktmarkene der elgen befinner seg er strevsom, og de siste etappene involverer gjerne en dag eller to med karjol eller robåt, eller begge deler, samt en avslutning med bærere og pakkdyr for å komme opp i åsene. Nordsjø-turen er i sammenligning kun en bagatell. I dette tilfelle, som forutsatte blant annet 18 miles på fjorden, hadde vi chartret et lite dampskip som dessverre aldri dukket opp på grunn av brudd i propellakslingen. Vi engasjerte i stedet en robåt med fire kraftige roere og passerte enemerkene til sjøkonger som Herlaug og andre helter fra sagaen om Berserkene. Nordmennene hevder at disse gamle sjøkongene oppdaget Amerika og oppholdt seg der Boston og New York nå ligger fem hundre år før Columbus.

Båten var tungt lasta, og selv om sjøen heldigvis var rolig slikket likevel bølgene inn over ripa. Vi starta kl.5 neste morgen med karjol fra bunnen av Lyngen-fjorden i øsende regnvær og kjørte så langt vegen rakk i riktig retning. Fra den øverste gården ble utstyret kløvet,

mens vi selv tok en omveg for å supplere matforrådet med ryper. Om kvelden var vi innkvartert i tømmerhytta vår i bare 600 fots høyde i hjertet av de dype skogene.

Furudal, med det tilstøtende Finvolden, utgjorde ideelle jaktmarker. Landskapet er skålforma med bredde på 15 til 20 miles der de lavereliggende skogene er omgitt av rygger av høyere fjell. Fra de mørke breddene av to rekker av innsjøer strekker barskogen seg i endeløse bølger, noen steder tett skog, andre steder med åpne myrer eller heier med glissen skog. Skogen vokser opp til omkring femten hundre fot i fjellsidene, lenger opp må tømmeraskogen vike for dvergbjørk og selje og enda høyere finnes bare den karrige moseaktige fjellfloraen. Sjø om det ikke var mangel på ulendt og bratt terreng var likevel landskapet likevel, etter norske forhold, noenlunde flatt med åser som reiser seg gradvis fra vannene med høyereliggende platåer og slake hellinger der skog og fjellenger veksler. Om sommeren beiter geiteflokker på setrene i området og vedhoggere holder til ved elvene, men fra september er området forlatt og hele dette villmarksområdet er ubebodd.

Det som hadde ført oss til denne utkanten av Inderøen var ryktet om at elgen i dette området var stor. Det finnes skoger i det nordenfjelske hvor elgen er mer tallrik, men ingen steder er det oppnådd større trofeer enn på denne halvøya, både når det gjelder antall spir og også de med færre tagger av den massive og forgreina stanghorn-typen. Elgene i Inderøen er til tross for sin størrelse både få og sky fordi de alltid har vært plaga av lapper fra kysten som driver ulovlig jakt. Vi var klar over disse forhold på forhånd, og dette ble bekreftet av de erfaringene vi gjorde etter hvert. Furudal omfatter for øvrig ypperlige bjørnemarker, og to elgokser, hver anslått til å ha over tjue spir, hadde gjort de ensomme strendene av Trollbotn til sitt sommeroppholdssted. Vi lot oss ikke avskrekke av feig tvil eller betenkeligheter. Dette var vårt første forsøk, likevel satte vi våre nybegynnerferdigheter inn mot de sky elgene i Inderøen generelt, og disse to veteranutgavene av skogens konge spesielt.

Mens reinsdyrene elsker høyfjellet langt over skoggrensa hvor de mangler ly og skjulesteder samtidig som kløfter og raviner gir forfølge-

ren fullt utbytte av sin kunnskap og kløkt, foretrekker derimot elgen den tette skogen som sitt tilholdssted. Her er smygjakt, som det med et riktig uttrykk kalles, umulig. Gjennomsnittlig ligger disse skogene som huser elgen omkring tusen fot over havet, mens tregrensa sjelden overstiger to tusen fot, og der det ikke er trær er det heller ikke elg å se, bortsett fra på varme sommerdager når den søker høyereliggende områder for å unngå myggplagen.

Disse forholdene gjør at jegeren står overfor store utfordringer. Muligheten til å snike seg inn på elgen, det vil si å oppdage den på avstand forekommer sjelden, bortsett fra, som sagt, tidlig i sesongen når de store dyra oppholder seg i høyere områder av sitt territorium. Seinere, fra midten av september når nettene blir kalde og været dårligere vandrer de nedover og tilbringer høsten i lavereliggende skoger, før de om vinteren ofte kommer helt ned i dalbunnen.

Elgjakt utøves derfor ikke som smygjakt, men som forfølgelse. Det er to former, enten ved hjelp av løshund, eller ved sporing med hunden i band. Prinsippene for disse jaktformene er allerede så godt beskrevet at jeg ikke vil repetere dem i detalj her. La meg likevel slå fast at jeg fant farten i jakt med løshund for oppdrevet. Over en viss alder, la oss si førti, har noen av oss behov for nytt drivverk for å være med på slikt arbeid, gjerne en trippel ekspansjonsmaskin med minst to hundre pounds trykk per kvadrattomme.

Den første ukas jakt ga, til tross for at den var full av nye opplevelser og spenning, ingen resultater. Det var rikelig med hendelser. Det gikk ikke en dag uten at vi lærte noe nytt eller gjorde nye bekjentskaper. I enkelte deler av jaktområdet var det rikelig forekomst av bjørner vurdert ut fra spor og tegn, av raserte maurtuer og opprevne rognetrær. Her hadde bamsefar mesket seg med furubark, og i en mørk ravine var det umiskjennelige bevis på at det hadde foregått kamp mellom bjørn og elg. Dotter av lange og grove hår fra et hjortedyr lå strødd omkring, og jorda var full av fotspor etter klauvdyr og sålegjenger. Elgen hadde vært fullvoksen, men utfallet av kampen er ukjent.

En annen dag da vi befant oss i tett skog ved et klippeframspring, hørte vi den sørgmodige jamringa fra en elgkalv. "Bjørn", hvisket min ledsager, og vi krøp framover mot lyden. Hvert øyeblikk ventet vi å

Bjørnejakt i Finnvolden: I september 1902, bare få år etter hendingene Chapman beskriver ble det med engelsk deltakelse felt bjørn i de samme traktene. I nedre bildekant kan vi lese navnene på jaktlaget. Fra venstre Helmer Volden, V. Bennert og frue, A. Solway, Albert Bøgseth og Snara-Balder.

få se et drap for åpen scene, men det eneste vi fikk se var den stakkars kalven (som for øvrig var på størrelse med en vanlig kjørehest) som stakk av gårde med fem meters steg. Noen dager seinere, da vi passerte dette stedet, men litt høyere i lia, fikk vi klart bevis for at bjørnen hadde blitt uroet av oss forrige gang, flukten hadde vært momentan og bjørnen hadde tapt sin verdighet i farten. Alt dette skulle gitt oss et hint, men vi manglet fortsatt den erfaring som skulle til for å innse det.

To ganger kom vi over spor etter gaupe, men dette, som er det skyeste av alle dyr, fikk vi aldri sett. Fuglevilt fantes i store mengder, storfugl klappret av gårde fra furuene som kalkuner og skogsfugl, som det finnes tre slag av ¹, rugde og harer ble observert flere ganger. Av og til underholdt kongeørnen oss med sin majestetiske flukt når den svevet overlandskapet, fjellvåk og hønsehauk jaktet i åssidene. Noen

ganger var det familielivet til lommen som tiltrakk seg vår oppmerksomhet når den lærte sine unger å dykke etter ørret, eller en aggressiv haukugle som fra sin utsiktsplass i toppen av ei tørrfuru gikk til angrep på oss og hunden med utstrakte klør på mindre enn en armlengdes avstand.

Også var det, framfor alt, skogen sjøl. Skrevne ord kan bare formidle en vag antydning av dens ubesudlede glans, inntrykket av en forhistorisk tilstand og den underlige kombinasjonen av liv, død og forråtnelse. Her gjør ingen øks innhogg, det levende og det døde står side om side; døde kjemper, kanskje hundreåringer, som fortsatt står oppreist til tross for at de er tørre og råtne i margin. Andre halvdøde, livløse fra toppen og ned, værslitte skjeletter der beina glinser i sollyset i kontrast til det levende grønne hos de overlevende i skogen som omgir og beskytter dem. En stamme som etter lang tids nedbrytning kan veltes tilside med ei hand til tross for at den er tjukkere enn et mannslår avdekker at selve bakken under er en gravplass. De døde ligger stablet den ene på den andre, de eldste likene er allerede halvvegs skjult i sine mosekleddede graver, for naturen er sin egen seremonimester og lav og moser utfører sine plikter med å skjule fortidens levninger. Slik er elgens tilholdssted, men for å formidle en forestilling om dyrets levesett, og om hva elgjakt går ut på blar vi oss ei uke framover i dagboka.

8. september. Da vi sto opp kvitra jerper fra bjørkene mindre enn ti meter fra hytta, og et par perleugler fulgte oss med granskende blikk fra toppen av hver sin unggran da vi foretok vårt morgentoalett, etter som våre øvrige naboer var store fjellmus. Vi startet sammen, men skulle skilles da vi passerte Trollbotn. Undervegs tok "Passop" overvær ved bredden av et tjern og ledet oss en lang strekning med toppfart. Ingen spor var å se, og vi var forundra over denne jaktformens vesen. Den fjærende torvmosen bevarte ingen fotavtrykk, men til slutt avslørte noen store, runde fordypninger at byttet vi forfulgte var ei gaupe. I enda en time fortsatte vi på sporet oppover bakker og ned igjen, i krik og krok gjennom det verste terreng som var å oppdrive. Siden dette spillet førte til at byttet fikk vær av oss og farten ble for stor til å vedvare, ble "Passop" sluppet løs. Det var nesten en lettelse

da sporet ble borte i en nesten loddrett stigning med tett skog. Ut fra mine erfaringer med gaupe i Spania kan jeg ikke forestille meg at slikt bytte kan nedlegges ved å følge spor med hund i band.

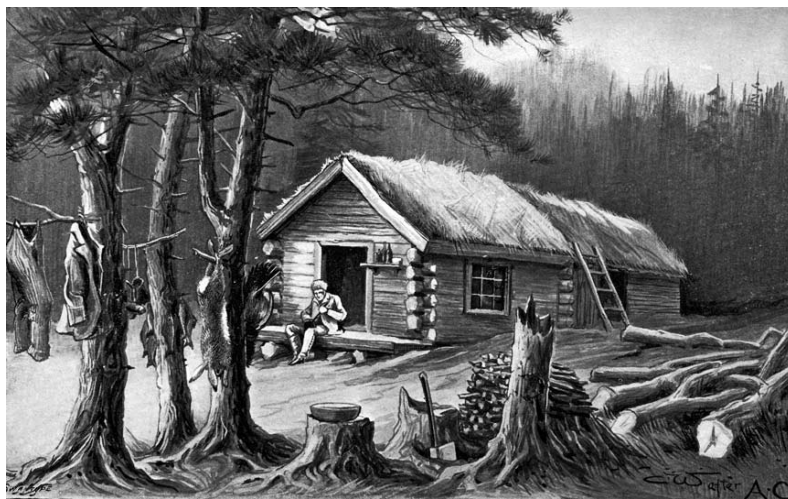
I løpet av den tre miles roturen langs Trollbotn fanget vi et antall ørret. Fra bakskotten der jeg satt var det fornøylig å iaktta fiskernes ansikter hver gang en ny kilosfisk (twopounder) tok sluken. Bunnvannet i båten var fullt av store fisk da B. og jeg, sammen med Ole, som vi hadde med fra Namdalen, og elghunden hans "Bengel", kom i land på sørsida for å jakte. Vinden den dagen (og hver dag for øvrig) var lett og varierende, en omstendighet som var svært uheldig med hensyn til heldig utfall av jakta. Likevel hadde "Bengel" allerede mens vi var i båten fått vær, og etter noen hundre meter kom vi over ferskt spor av en okse. Av faret framgikk det tydelig at elgen var årvåken og i bevegelse, men ikke med stor hastighet. Det var fortsatt tidlig på dagen og vi fulgte et rakt spor over en strekning på fire miles gjennom noenlunde åpen skog og over myrer. Der hadde elgen roet seg og valgt en mer uforutsigbar kurs til høyre og venstre og noen ganger gått i ring og fulgt sitt eget spor. Dette er karakteristisk for elgen og nødvendiggjør den ytterste årvåkenhet fra jegerens side. Om og om igjen forlot Ole sporet og tok avstikkere til høyre og venstre, for å ta overværet, eller rettere sagt for unngå risikoen for å komme på feil side i forhold til vindretningen, og hver gang fant vi igjen faret og arbeidet oss forsiktig framover.

Midt på dagen gjorde vi et stopp for å spise. Vinden sto fra oss mot ei vid fjell-eng, og vi følte oss ganske sikre etter å ha undersøkt omgivelsene. Men i nøyaktig samme øyeblikk tok oxen sin middagslur nesten direkte i le for oss etter å ha foretatt en omgående manøver! Vi oppdaget naturligvis de faktiske forhold da vi en time seinere gjenopp-tok forfølgelsen og fulgte sporet rundt og tilbake til stedet oxen hadde ligget under ei stor furu en mile bak oss. Kraftige spor der torvdekket var revet opp med seks meters avstand fortalte oss at den hadde blitt skremt og satt av gårde i full galopp. Slik fortsatte den uavbrutt over fem miles før vi kunne registrere at farten hadde avtatt, men elgen var fortsatt i bevegelse. Vi hang imidlertid på, og da klokka nærmet seg fem merket vi "Bengels" økende opphisselse. Den dro i bandet og vi

forsto at vi på nytt halte innpå dyret. Landskapet her, med utsikt mo Furudal-vand, bestod av slakke bergrygger med lyng og ganske åpen skog og var meget gunstig for å nærme seg og vår forventning steg kraftig. Vi hadde ikke sett fugl på flere timer, men nå i det kritiske øyeblikk tok en rypeflokk av mindre enn to hundre meter fra oss med alle den kakling og flaksing de formådde. Elgen forsvant i samme øyeblikk.

Når vi tar det gunstige terrenget og det at byttet beveget seg i noenlunde rett linje i betraktning, noe som gjorde det mulig for oss å nærme oss raskt direkte i sporet uten å være avhengig av vinden, er jeg overbevist om at vi uten uhell ville hatt elgen i sikte i løpet av seks til åtte minutter om det ikke hadde vært for disse rypene.

Etter som det nå var langt på dag og det var tre til fire timers avstand tilbake til hytta, var det nytteløst å forfølge dyret som nå hadde blitt skremt tre ganger. Jeg forlot B. og fortsatte sammen med Ole for å fastslå retningen elgen hadde tatt etter å ha passert enden av vannet, slik at vi kunne fastlegge vår rute for neste dag. Elgen hadde svømt over ei elv med sterk strøm som renner inn i vannet. Vi måtte

Skogstua i Furudal. Illustrasjon fra Chapmans bok.

gå en mile for å finne et sted der vi kunne vasse over, og på den andre sida støtte vi straks på spor etter en annen elgokse som, til og med for mitt utrente øye, avslørte at det var et betydelig større dyr enn det vi hadde forfulgt hele dagen.

Sporet etter en vanlig elgokse er en gigantisk affære, svære fordypninger presset ned i torvlaget. Ole hvisket at han aldri i løpet av si tolvårige erfaring hadde sett et spor som det vi så foran oss. Vi fulgte det et kort stykke, og returnerte så til det første. Begge sporene gikk østover, vårt første dyr hadde rundet enden av vannet og tatt vegen opp i høgereliggende skog. Vi gikk tilbake til B. som satt ved et bål av tyrived, og startet på den lange traskinga heimover i mørket.

Nå følte vi at vi hadde kontakt med minst en av disse to store oksene ved Trollbotn, og våre norske venner med sine optimistiske forventninger til vår dyktighet som storviltjegere var sikre på at de ville falle.

I løpet av natta hadde vinden, som fortsatt var irriterende svak, snudd fra nord til nordøst og det tvang oss til å ta en høyere kurs over tregrensa og utenfor det området vi antok elgene befant seg i. Det tok oss derfor fem timers gange å finne igjen det store sporet. Vi fulgte det noen timer, men henimot middag var vi nær byttet som stadig skiftet kurs og gikk i ring, hele tida i tett bjørkeskog, noen ganger oppover, noen ganger ned nesten loddrette skrenter tilsynelatende uten begrensninger når det gjaldt muskelkraft. Det gikk uten stans og elgen så ut til å ha glemt å ta sin middagslur. Klimakset kom tidlig på ettermiddagen da "Bengel" slet som rasende i kobbelet og vi raste framover i lendet. Vi var i en bred og dyp ravine hvor sidene var overstrødd med steiner og innimellom var det gras og spredte furutrær. For hver meter steg forventningene og vi anstrengte øynene oppsatt på å få det første glimtet av elgen. Vi løp over et åpent parti og var allerede i tettere skog da Ole gikk ned på kne og løfta ei hand. Jeg var ved siden av med skuddklart gevær. Femti meter lenger opp var ei rotvelte med sprikende greiner som i skogens halvllys godt kunne misoppfattes som geviret på en elg.

Etter et øyeblikk innså vi feiltagelsen og fortsatte. Jeg føler meg sikker på at den virkelige elgen i det øyeblikket var mindre enn et

hundre og femti til to hundre meter foran oss, og hadde det bare vært et lite vindpust ville "Bengel" tatt overvær og ledet oss direkte i stedet for å følge sporet i krik og krok, og elgen ville vært vår. Der vi stod kunne vi høre den svake lyden av kvist som knakk og greiner som ble bøyd tilside, men ut over dette var det ingen lyder som brøt stillheten.

Sporene viste hvor dyret hadde blitt skremt og satt av gårde som et skudd, heldigvis i retning av hytta og vi fulgte faret til skumringen. Elgen befant seg da oppunder fjellet og fulgte tregrensa hvor han forsyn-te seg av greiner han passerte undervegs. Vi forlot ham der for natta.

Tidlig neste morgen var jeg på sporet igjen og hadde kontakt med oksen i flere timer. Endelig hadde vi den etterlengtede brisen og øsende regn. Vi kom over varme og rykende etterlatenskaper gjorde at jeg følte at vår stjerne var stigende og forventningene grenset til sikkerhet. Oksen hadde slått seg sammen med ku og kalv da den krysset en naken rygg på sju hundre meters høyde. "Vil du skyte alle tre?" spurte Ole, så sikker følte han seg. To ganger krysset trippelsporet fjellet før det gikk ned lavere lende til tett furuskog lenger ned, men til tross for at vinden var gunstig hele dagen, og trioene ikke ble skremt ble vi likevel ikke belønnet med et eneste glimt. De stoppet aldri på sin stadige vandring der de beveget langsomt, men rett fram som om de skulle til et bestemt sted. To, om ikke tre ganger var vi nær dem (en gang så nær at vi faktisk hørte dem) og må nesten ha vært på skuddhold, hvis vi bare hadde fått et klart glimt av dem i den tette skogen.

Her viste på nytt rykende "levninger" og dype avtrykk i myra, der vannet fortsatt sildret inn, med all tydelighet at vi var rett i helene på dem, men den tette og mørke skogen var skjebnesvanger, aldri var en jeger så nær byttet og likevel så fjern.

Etter som vi i skumringa var mange miles utafor vårt område² ble vi til slutt nødt til å gi opp denne store oksen etter å ha fulgt ham i tre dager over femti miles, og med sorgtunge hjerter satte vi kursen mot hytta. Vi hadde store problemer med å finne vegen etter som vi var langt utafor det området militærkartet vårt viste.

Hellet vårt så ut til å ha nådd nullpunktet. I alt seks ganger i løpet av tre dager hadde vi vært et hårstrå fra å oppnå skogenes førstepremie,

men vind og ugjennomtrengelig skog hadde beseiret us. Dessuten stanset *aldri* disse elgene, ubønnhørlig fortsatte de sin uendelige vandring framover. Vi kunne ikke forstå det da for det var i strid med alt som er kjent om deres atferd, men nå kjenner vi årsaken som vi skal komme tilbake til. Jeg kunne neppe orket en fjerde dag med forfølgelse og vi la inn en rolig dag med ørretfiske. Vi fikk førti stykker, noen av dem var over to pund, men det er bare de færreste som er i god kondisjon ved midten av september når gytetida begynner.

Flere ganger i løpet av de nærmeste dagene fant vi ferske spor, et par ganger med kraftig lukt, men de samme atmosfæriske forhold uten et eneste vindpust vedvarte dag etter dag. Til tross for all vår forsiktighet og kløkt røpet vi oss hver gang, men en kveld var en av så nær at han kunne høre trioen (okse, ku og kalv) som rev ned greiner i den tette skogen hvor det var umulig å oppnå sikt ut over noen få meter. Det var om kvelden den ellefte dagen da vi var på veg tilbake til hytta med vinden i ryggen at jeg fikk se min første elg. Nesten på toppen av en rygg løste vi et svært, mørkt beist midt på ei gulbrun fjellmyr, og da elgen travet av gårde med mektige steg mellom spredte furuer på et hundre og femti meters hold søkte kornet på geværet allerede det flyktende skulderpartiet. Et rop fra Helmer Finvolden, ”ko-ko”, forhindra et feilplassert skudd. Til tross for lite hell med okser, avstod jeg seks ganger fra å skyte på kyr i løpet av mine tjuefire første jakt dager og jeg har heller ikke til nå sendt ei kule mot feil kjønn, skjønt elgkyr i Norge anses som lovlig vilt.

Her skal jeg skyte inn noen ord om våre levekår under jakta. Det er ingen luksustilværelse, men kommer gunstig ut sammenlignet med villreinjakt på høgfjellet, der man er heldig om det finnes et husvære av treverk å krype inn i eller et ildsted større enn en gjennomsnittlig kjele. Våte klær kan ikke tørkes og jegerne må hver kveld gjøre opp ild og koke mat, og avstander og transportbegrensninger forbyr alt ut over det aller nødvendigste. Under elgjakt er disse vanskelighetene mindre. Noen ganger er de fjerneste vann og setre tilgjengelige med hester, i andre må bagasjen transporteres på mannerygg, men vekta en norsk fjellmann kan bære er forbausende. Derfor klarte vi i Furudal å få brakt opp saker som jegeren på de isskurte viddene i Valdres eller i

Hardangers høgfjell forgieves må drømme om. Vi hadde et feltkjøkken av jern, ei kiste med kjøkkenutstyr, kasser med matvarer, både faste og flytende, og det var senger med ulltepper.

Framfor alt var det den lyshårete unge dame "Lota" som hver morgen vekket oss med en beskjeden finger i ribbeina og serverte oss en luksuriøs kopp te og kjeks med et "Pease!", hennes heltmodige forsøk på å snakke engelsk. Lota serverte oss utmerket frokost og lunsjene, som vi brakte med oss i patronveskene, var ganske varierte. Middagene som ble servert på bord med duk, stod klar hver kveld når vi kom tilbake. I motsetning til disse behageligheter voldte Lota oss bekymringer på en annen måte. Første kvelden viste hun tydelige tegn til engstelse og bålet i veg: "Jeg får ikke sove i natt, her er ikke plass til meg!" De seks bagasjebærerne, som ikke hadde mulighet til å vende tilbake til bygda om kvelden og nektet å sove utendørs måtte nødvendigvis innkvarteres et eller annet sted, og dessuten var det oss to, våre to jaktloser og Anton, en gammel mann som tilbrakte hele dagen og akkumulerte en bråte vedskier som om vi skulle tilbringe vinteren her, alt i alt var vi elleve menn foruten Lota. Hvor og hvordan skulle alt finne rom i ei tømmerhytte på fem ganger tre meter? En tredjedel av plassen hadde vi delt av for våre egne behov ved å henge en skillevegg av papir fra takåsene, og vi antydte under noe tvil at Lota kanskje ville foretrekke vårt avlukke, men dette avsto hun som upassende og roet seg til slutt på to furuplanker som tjente som kjøkkenbenk, mens mennene lå på gulvet nedenfor. Vi vil ikke påstå at hun sov, men hun lot til å forsone seg med sin skjebne, for så lenge vi var ved bevissthet kaklet og klukket hun som ei røy på en furukvist til de elleve hannene på bakken nedenfor. Det kan være trygghet i antallet.

Så kom slutten, og de store elgene hadde lurt oss. Seinere fikk vi rede på årsaken til at vi mislyktes i Furudal. Det var disse BJØRNENE vi hadde å takke. Av en eller annen uforklarlig grunn var det akkurat denne høsten et helt uvanlig antall av bjørner som streifet omkring i Inderøen. Fra vi starta jakta den første dagen og videre framover (som beskrevet ovenfor) fikk vi daglig bevis for deres nærvær i hele vårt område, og ved to anledninger observerte vi deres voldelige atferd overfor viltet. Den skumle stemningen fortalte oss at noe var galt. De

skremte elgene sprang hvileløst hit og dit og våget aldri å roe seg ned og oppholde seg en dag i sine vanlige omgivelser. Hvis vi bare hadde innsett dette i tide og i stedet hadde konsentrert oss utelukkende om BJØRNENE, i stedet for å insistere på en håpløs forfølgelse av elgene som allerede var skremte og rastløse, kunne resultatet blitt et annet. Det er merkelig at ikke skribenten, selv om han ikke søkte bjørnene, unngikk det hellet å gå seg på disse inntrengerne i løpet av sine vandringer, som strakte seg over flere hundre miles, seint og tidlig, i fjellene i Inderøen. Vi vet om at minst ti bjørner ble sett av andre, og av disse ble tre nedlagt, men ikke av meg.

Hele opplevelsen representerer en merkelig og interessant side av dyrelivet. Lærdommen det gir oss er kostbar, men en dag kan den kanskje vise seg å være verdifull for andre som en illustrasjon av mulige tilfældigheter og sammenhenger når man begir seg ut på skogsjakt i Skandinavia.

NOTER:

- 1) Nemlig orrfugl, lirype og jerpe. Åsene umiddelbart omkring leiren var for lave for fjellrype, som for øvrig fantes i de høyere områdene mot Finvolden.
- 2) Etter norsk lov og sedvane kan spor følges uavhengig av grenser, sjølsagt under forutsetning av at viltet i første omgang er oppdaga på egen grunn, men jegeren risikerer å måtte bevise sin rett ved å følge "baksporet" dersom det kreves. Dette er sjølsagt bære mulig på mjukt underlag, og det er strenge straffer for å felle en elg ulovlig eller på annen manns grunn.